

АГЕНЦИЈА ЗА БАНКАРСТВО РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

**СМЈЕРНИЦЕ
ЗА ИДЕНТИФИКАЦИЈУ СТВАРНОГ ВЛАСНИКА**

Бања Лука, март 2024. године

На основу члана 22. став 1. тачка њ) Закона о Агенцији за банкарство Републике Српске („Службени гласник Републике Српске” бр. 59/13 и 4/17), члана 22. став 4. тачка л) Статута Агенције за банкарство Републике Српске („Службени гласник Републике Српске” број 63/17), на основу члана 101. Закона о спречавању прања новца и финансирања терористичких активности („Службени гласник БиХ”, број 13/24), и на основу члана 47. Одлуке о управљању ризиком од прања новца и финансирања терористичких активности („Службени гласник Републике Српске“, број 22/24), директор Агенције за банкарство Републике Српске доноси

СМЈЕРНИЦЕ ЗА ИДЕНТИФИКАЦИЈУ СТВАРНОГ ВЛАСНИКА

1. Опште одредбе

1.1 Овим Смјерницама се дају упутства организацијама банкарског система Републике Српске (у даљем тексту: ОБС), који су под надзором Агенције за банкарство Републике Српске, а у вези са обавезом провођења мјера идентификације и верификације стварног власника, у складу са одредбама Закона о спречавању прања новца и финансирања терористичких активности („Службени гласник БиХ”, број 13/24) (у даљем тексту: Закон о спречавању прања новца и финансирања терористичких активности) и Одлуке о управљању ризиком од прања новца и финансирања терористичких активности.

2. Употреба појмова

2.1 Појмови који се користе у овим Смјерницама имају значење као у Закону о спречавању прања новца и подзаконским актима Агенције за банкарство Републике Српске у којима су дефинисани.

3. Поступак утврђивања стварног власника

3.1 Стварни власници

3.1.1. Приликом разумијевања власничке и контролне структуре правног лица, ОБС минимално предузимају сљедеће кораке:

- 1) захтијевају од клијента податке о стварном власнику;
- 2) документују добијене податке и информације;
- 3) предузимају све мјере потребне за провјеру добијених података и информација у складу са Законом о спречавању прања новца и финансирања терористичких активности и сходно подзаконским прописима.

3.1.2. Корак који се наводе под 2) и 3), ОБС примјењују у зависности од процјене ризика клијента.

3.2 Регистри стварног власништва

3.2.1. ОБС требају да користе податке о стварним власницима из регистра стварних власника у мјери у којој им је то доступно, узимајући у обзир да употреба информација из регистра стварног власништва сама по себи у потпуности не испуњава њихову дужност предузимања одговарајућих мјера на основу процјене ризика ради утврђивања и провјере идентитета стварног власника.

3.2.2. ОБС требају да предузму додатне кораке за идентификацију и провјеру стварног власника, посебно ако је ризик повезан с пословним односом већи или ако ОБС нису сигурне да су лица наведена у регистру крајњи стварни власници.

3.3. Контрола другим средствима

3.3.1. Захтјев у погледу идентификације и предузимања свих потребних и разумних мјера за провјеру идентитета стварног власника клијента односи се само на физичко лице

које је крајњи власник клијента и/или физичко лице које има право да битно утиче на доношење одлука органа управљања привредним друштвом и/или прима, управља или расподјељује имовину за одређену намјену. Међутим, у циљу испуњавања обавеза прописаних одредбама из Закона о спречавању прања новца и финансирања терористичких активности, ОБС требају да предузму разумне мјере за разумијевање власничке и контролне структуре клијента.

- 3.3.2. Мјере које ОБС треба да предузимају како би разумјели власничку и контролну структуру клијента требају бити довољне како би се ОБС могле разумно увјерити да разумију ризик повезан с различитим нивоима власништва и контроле. ОБС се посебно требају увјерити да власничка и контролна структура клијента није неоправдано сложена / нетранспарентна и да сложена / нетранспарентна власничка и контролна структура има легитиман правни или економски разлог.
- 3.3.3. Како би испунили своје обавезе прописане Законом о спречавању прања новца и финансирања терористичких активности, ОБС су дужне обавијестити Финансијско-обавјештајног одјељења Државне агенције за истраге и заштиту (у даљем тексту: ФОО) одмах и без одлагања, уколико, између осталог не могу да идентификују и верификују стварног власника клијента, као и уколико постоји сумња да власничка и контролна структура клијента упућују на сумњу и/или ако имају разлоге посумњати да су новчана средства имовинска корист остварена незаконитом активношћу или да су повезана с финансирањем тероризма.
- 3.3.4. ОБС требају обратити посебну пажњу на лица која могу проводити „контролу другим средствима“. Примјери „контроле другим средствима“ које ОБС требају узети у обзир укључују, али нису ограничени на:
- 1) контролу без директног власништва, (на примјер: путем блиских породичних односа или историјских или уговорних удружења);
  - 2) употребу, уживање или остваривање користи од имовине у власништву клијента;
  - 3) одговорност за стратешке одлуке које битно утичу на пословне праксе или управљање правним лицем.
- 3.3.5. ОБС требају на бази процјене ризика предузимати мјере документовања провјере власничке и контролне структуре клијента.

3.4. Утврђивање вишег руководства клијента

- 3.4.1. У случају клијената правних лица ОБС требају уложити све напоре како би идентифицирали стварног власника који има право гласа или друга права, на основу којих учествује у управљању правним лицем, има доминантан положај у управљању имовином правног лица и/или лице које посредно осигура или осигурава средства и по том основу има право да битно утиче на доношење одлука органа управљања правним лицем приликом одлучивања о финансирању и пословању.
- 3.4.2. ОБС требају проводити идентификацију виших руководилаца клијента као стварних власника само у сљедећим случајевима:
- 1) исцрпили су сва могућа средства идентификације физичког лица које је крајњи власник клијента или га контролише;
  - 2) њихова немогућност идентификације физичког лица које је крајњи власник клијента или га контролише не изазива сумњу у погледу прања новца и/или финансирања терористичких активности и
  - 3) увјерени су да су оправдани разлози које је дао клијент о томе зашто није могуће утврдити зашто се физичко лице које је крајњи власник клијента или га контролише не може идентификовати/верификовати.
- 3.4.3. При одлучивању о томе којег вишег руководиоца и колико руководилаца треба идентификовати као стварног власника, ОБС би требале размотрити ко има крајњу и укупну одговорност за клијента и ко доноси обвезујуће одлуке у име клијента.

3.4.4. У тим случајевима ОБС би требале јасно документовати своје разлоге за идентификацију вишег руководиоца, а не стварног власника клијента, те водити евиденцију о својим поступцима.

3.5. Идентификовање стварног власника јавне управе или правног лица у власништву државе

3.5.1. У случају када је клијент јавна управа (министарство, орган управе и субјект којем су повјерена јавна овлаштења) или правно лице у власништву државе, ОБС би требале слиједити смјернице за идентификацију вишег руководства, напријед описане под тачком 3.4. У тим случајевима, посебно ако је ризик повезан с одређеним пословним односом повећан, на примјер уколико је државно правно лице из земље која је повезана с високим нивоом корупције, ОБС би требале предузети мјере на темељу процјене ризика како би утврдиле да је клијент, лице које је идентификовано као стварни власник прописно овластило клијента ОБС да дјелује у његово име.

3.5.2. Такођер, ОБС би требале да у обзир узму могућност да виши руководилац клијента може да буде политички изложено лице. У том су случају ОБС су дужне да на тог највишег руководиоца примијене појачане мјере идентификације и праћења, те процијене мјеру у којој политички изложено лице може утицати на клијента и настаје ли због тога повећан ризик од прања новца и/или финансирања терористичких активности, те је ли потребно на клијента примијенити појачане мјере идентификације и праћења.

3.6. Мјере идентификације стварног власника

3.6.1. У циљу испуњавања обавеза прописаних Законом о спречавању прања новца и финансирања терористичких активности и подзаконским прописима, ОБС су дужне да провјере идентитет клијента и идентитет стварног власника клијента на основу поузданих и независних информација и података, без обзира на то да ли су добијени на даљину, електронским путем или у облику докумената.

3.6.2. ОБС су дужне да својим политикама и процедурама пропишу које ће информације и податке сматрати поузданима и независнима у сврху идентификације и праћења клијента. У оквиру наведеног ОБС требају дефинисати и утврдити:

- 1) шта податке или информације чини поузданим и
- 2) шта податке или информације чини независнима.

3.6.3. Када утврђују поузданост података, ОБС требају узети у обзир различите степене поузданости које требају утврдити на основу:

- мјере у којој је клијент морао проћи одређене провјере како би се дошло до информација или података;
- службеног статуса, ако постоји, лица или институције која је провела те провјере;
- нивоа јемства повезаног с било којим дигиталним системом за идентификацију који се употребљава и
- могућности фалсификовања пружених информација или података о идентитету.

3.6.4. Када утврђују независност података ОБС би требале узети у обзир различите степене независности које би требали одредити на основу мјере у којој је лице или институција која је изворно објавила или пружила податке или информације:

- повезана са клијентом путем директних личних, професионалних или породичних веза и
- могу неоправдано да утичу на клијента.

3.6.5. У већини случајева ОБС могу сматрати да информације или подаци које је објавила држава/влада пружају највећи ниво независности и поузданости.

3.6.6. ОБС требају да процијене ризике сваке врсте пружених доказа и примјеном метода идентификације и верификације, те осигурати да изабрана метода и врста буде

сразмјерна ризику од прања новца и/или финансирања терористичких активности повезаних с клијентом.

3.7. Идентификација без личног присуства клијента

3.7.1. У циљу поступања у складу са одредбама из Закона о спречавању прања новца и финансирања терористичких активности и подзаконских прописа, а у ситуацијама када се пословни однос покреће, успоставља или води с клијентом који није лично присутан или ако се повремене трансакције обављају без личног присуства клијента, ОБС требају:

- 1) предузети одговарајуће мјере како би се увјериле да се клијент истинито представља и
- 2) процијенити доводи ли чињеница да је ријеч о односу или повременој трансакцији с клијентом који није лично присутан до повећаног ризика од прања новца и/или финансирања терористичких активности и, ако је то случај, у складу с тиме прилагодити своје мјере идентификације и праћења клијента.

3.7.2. У случајевима када је идентификован ризик повезан с пословним односом или повременом трансакцијом с клијентом који није лично присутан, ОБС требају да примијене појачане мјере идентификације и проводе појачано стално праћење клијента.

3.7.3. ОБС су дужне да узму у обзир чињеницу да употреба електронских средстава идентификације сама по себи не доводи до повећаног ризика од прања новца и/или финансирања терористичких активности ако се помоћу тих електронских средстава осигурава висок ниво сигурности у складу са релевантним прописима који уређују област квалификованог електронског сертификата за електронски потпис или електронског печата.

4. Завршне одредбе

- 4.1. Примјери провођења мјера идентификације стварног власника клијента су дати у прилогу ове Смјернице и представљају њен саставни дио.
- 4.2. Ове Смјернице ступају на снагу даном доношења и објављују се на службеној интернет страници Агенције за банкарство Републике Српске.

Број: Д-5/24

Датум: 20.03.2024. год.

Директор

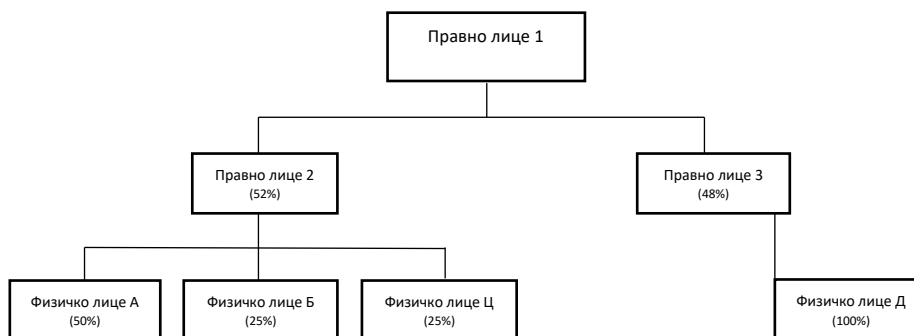

Срђан Шупут

Примјери провођења мјера идентификације стварног власника клијента

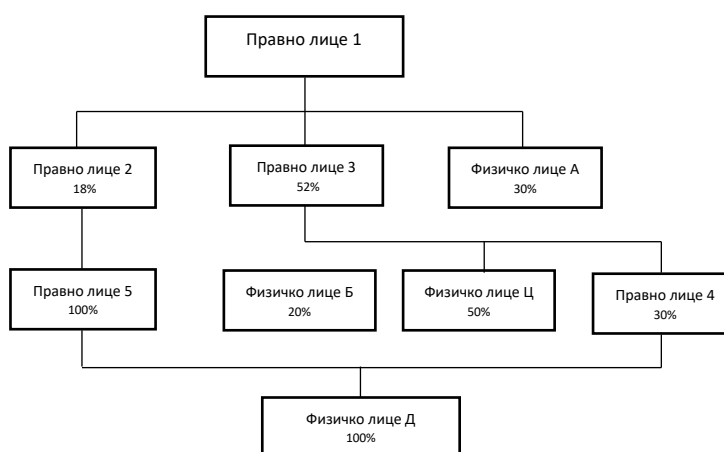
У наставку се наводе примјери на који начин ОБС требају да поступе приликом провођења мјера идентификације и верификације идентификације стварних власника.

Примјер 1.

У примјеру 1. стварни власници правног лица 1 су физичко лице А и Д. Правно лице 2 има 52% акција у правном лицу 1, а остатак од 48% има правно лице 3. Физичко лице А има 50% власништва над акцијама правног лица 2, те тиме нема већински удио (више од 50%) у правном лицу које има више од 25% власништва у правном лицу 1. Међутим, физичко лице А индиректни је власник правног лица 1 с укупно 26% власништва (50% од 52%), те се сматра стварним власником. Физичко лице Д има 100% власништва над акцијама правног лица 3 те тиме има индиректно власништво у правном лицу 1 од 48% (100% од 48%). Физичко лице Д има већински удио (више од 51% акција) у правном лицу 3 које има више од 25% власништва над акцијама правног лица 1, те уједно има и укупни збир акција (48%) у правном лицу 1 који је већи од 25%.

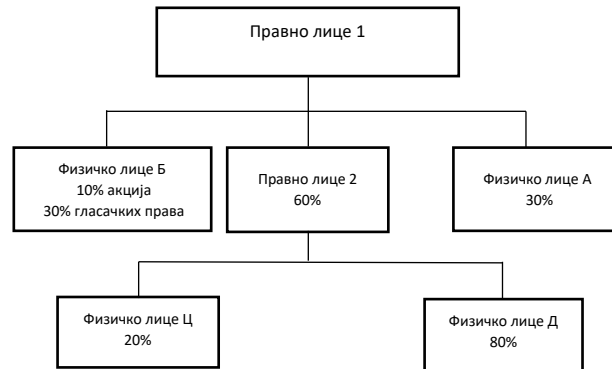
Примјер 2.

У примјеру 2. стварни власници правног лица 1 су физичко лице А, Ц и Д. Правно лице 2 има 18% акција у правном лицу 1, правно лице 3 има 52% акција у правном лицу 1, док је физичко лице А директни стварни власник са 30% акција у правном лицу 1. У другој линији власништва само физичко лице Ц посједује довољан процента акција (26% удјела у правном лицу 1 индиректно преко правног лица 3 (50% од 52%) да би се сматрало стварним власником. Физичко лице Б има 10,4% (20% од 52%) удјела у правном лицу 1 те стога нема довољан проценат акција да би се сматрало стварним власником. У трећој линији власништва, физичко лице Д квалификује се као стварни власник будући да у крајњој линији посједује 33,6% удјела у правном лицу 1 – будући да физичко лице Д посједује 100% акција у правном лицу 5, сматра се да посједује 18% удјела у правном лицу

1 кроз правно лице 5 и правно лице 2, те 15,6% удјела у правном лицу 1 преко правног лица 4 и правног лица 3. Дакле, физичка лица која у крајњој линији посједују више од 25% удјела у правном лицу 1, директно или индиректно, су физичка лица А, Ц и Д – директно у случају физичког лица А и индиректно у случају физичког лица Ц и Д.

Примјер 3.

У примјеру 4, стварни власници правног лица 1 су физичка лица А, Б и Д. Правно лице 2 има 60% акција у правном лицу 1, физичко лице А има 30% акција, а физичко лице Б има 10% акција и 30% гласачких права у правном лицу 1. Физичко лице Б такођер мора бити идентификовано као стварни власник, обзиром на то да има 30% гласачких права у правном лицу 1, иако посједује само 10% акција у правном лицу 1. У првој линији власништва, физичко лице А директно држи 30% акција у правном лицу 1 и квалификује се као стварни власник. Физичко лице Б има само 10% акција у правном лицу 1 и не прелази праг од 25% плус једна акција. Међутим, свака акција коју директно држи физичко лице Б у правном лицу 1 носи три (3) гласа и стога физичко лице Б има 30% гласачких права у правном лицу 1, те се квалификује као стварни власник. У другој линији власништва, физичко лице Д се квалификује као стварни власник, будући да у крајњој линији посједује 48% (80% од 60%) акција у правном лицу 1 кроз 80% удјела у правном лицу 2, које држи 60% акција правног лица 1. Физичко лице Ц у крајњој линији држи 12% (20% од 60%) удјела у правном лицу 1 и стога нема довољан проценат акција да би се квалификовало као стварни власник.

Агенција за банкарство
Републике Српске